

Memo samenwerking in het waterschap

Aan

- ▶ Victorine de Graaf, D66 Drenthe & Karin Cornelissen en Wybren Bakker, D66 Overijssel
- ▶ Maaïke Bakker, PvdA Drenthe & Dick Meijer, PvdA Overijssel
- ▶ André Kuperus, GroenLinks Drenthe & Anne van Veen en Adriaan Slob, GroenLinks Overijssel
- ▶ Piet Nieuwendijk en Mikal Joldersma, Volt Drenthe & Sjoerd Nijhuis en Elize Hulscher, Volt Overijssel

Van

- ▶ Marion Wichard en Wilfred Beens, Water Natuurlijk Drents Overijsselse Delta
- ▶ Martin Mulder en Harm Siegersma, Water Natuurlijk Vechtstromen

Onderwerp Structurele samenwerking

Datum 24-02-2026

Inhoud

1.	Inleiding	2
2.	Aanleiding	2
3.	Doel	2
4.	Fracties	2
	4.1. Onderlinge afstemming fracties	2
	Acties om dat te bereiken:.....	3
	4.2. Afleggen verantwoording.....	3
	Acties om dat te bereiken:.....	3
	4.3. Aandachtspunten	4
	Samenvatting acties:.....	4
5.	Verenigingsbesturen	4
	5.1. Structureel.....	5
	Acties om dit te bereiken:.....	5
	5.2. Specifiek.....	5
	Acties om dit te bereiken	5
	5.3. Aandachtspunten:.....	6
	Samenvatting acties	6
6.	Kick-off-actie	7
	Samenvatting acties	7

1. Inleiding

In het overleg van 13 januari 2026 is afgesproken dat er een notitie wordt opgesteld met een concrete invulling van een structurele samenwerking. Meer duidelijkheid over het wat en hoe helpt bij de besluitvorming door de leden van alle betrokken partijen over de formele vorm van de samenwerking.

Deze notitie is primair voor de betrokken besturen; indien voor de leden een kortere versie wenselijk is, kan gebruik worden gemaakt van de samenvattende concrete afspraken (zie de blauwe [samenvatting acties](#) verderop in dit document), zo nodig voorzien van een korte introductietekst.

2. Aanleiding

De voorgenomen fusie van GroenLinks en PvdA medio 2026 was voor de regionale besturen van PvdA en GroenLinks aanleiding om het gesprek op gang te brengen in de waterschapsgebieden Drents Overijsselse Delta en Vechtstromen over de gewenste samenwerking de komende jaren, en specifiek in de aanloop naar de waterschapsverkiezingen 2027.

Uitgangspunt is dat alle partijen -vanuit de ervaringen in beide waterschapsgebieden- continuering van de samenwerking wenselijk vinden. Wel is geconstateerd dat er kansen zijn om die samenwerking te verbeteren en te versterken. Als heldere afspraken gemaakt worden die recht doen aan de behoeften van de samenwerkende partijen, kan de huidige vorm mogelijk worden gehandhaafd. Uiteraard is het aan de leden van elke partij om de keuze te maken om opnieuw onder de paraplu van Water Natuurlijk deel te nemen, om deel te nemen in de vorm van een Samenvoeging van Aanduidingen of met een eigen lijst.

3. Doel

Het doel van deze notitie is vast te stellen op welke manier de komende jaren een structurele samenwerking en een sterkere verbinding tussen de betreffende partijen kan worden bereikt

- op het niveau van de fracties in waterschap en provinciale staten
- op het niveau van de verenigingsbesturen.

Een verbijzondering hierbij is de samenwerking in de aanloop naar de verkiezingen, met name

- totstandkoming kandidatenlijst
- totstandkoming verkiezingsprogramma
- de verkiezingscampagne

4. Fracties

Het gaat om de fracties van Water Natuurlijk in de beide waterschapsbesturen en de fracties van de drie (nu nog vier) politieke partijen in provinciale staten in Drenthe en Overijssel.

Hieronder gaat het om twee aspecten: de onderlinge afstemming tussen de fracties, en de verantwoording die de fracties afleggen aan de achterban.

4.1. Onderlinge afstemming fracties

Een verenigingsbestuur kan formeel geen sturing geven of activiteiten afdwingen: volksvertegenwoordigers zitten immers zonder last in het bestuur van waterschap of provincie. Fracties hebben echter wederzijdse belangen en zijn gebaat bij enige structuur in de onderlinge afstemming.

Dit houdt in

- elkaar tijdig informeren over water(schaps)gerelateerde zaken
- waar nodig afstemmen voorafgaand besluitvorming

Acties om dat te bereiken:

1. Elke PS-fractie wijst een vaste contactpersoon aan (bijvoorbeeld de portefeuillehouder water of ruimtelijke ordening).
2. Elke Water Natuurlijk-fractie wijst een contactpersoon aan.
3. Deze contactpersonen maken na de verkiezingen fysiek kennis met elkaar en maken vervolgens afspraken over
 - **welke informatie relevant is om te delen en over af te stemmen**
Denk hierbij aan het delen van de agenda van PS en waterschap, structureel of alleen als daar voor de andere partij relevante thema's op staan.
 - **de manier waarop zij contact houden**
Een hulpmiddel kan hierbij een (Signal) appgroep zijn die door de contactpersoon van Water Natuurlijk (als dragende organisatie) wordt beheerd. Deze appgroep kan beperkt worden tot de genoemde contactpersonen, maar een optie is ook om meerdere of zelfs alle fractieleden toe te voegen.
 - **de frequentie van overleggen**
Ervaring leert dat het effectiever is om pas een overleg te plannen als er een concrete vraag speelt, dan om bijvoorbeeld een vast aantal overleggen per jaar te plannen. Toch is het persoonlijke contact belangrijk, reden waarom het voorstel is dat de fracties of in elk geval de vaste contactpersonen elkaar **minimaal één keer per jaar fysiek** ontmoeten.
4. Water Natuurlijk en de samenwerkende politieke partijen nemen bovengenoemde drie punten op als taken van de fractie(leden).
5. Er is een jaarlijkse gezamenlijke bijeenkomst van de fracties in Drenthe en Overijssel en de fracties van Water Natuurlijk over doelen en behaalde resultaten. De organisatie daarvan wordt bij toerbeurt door een van de samenwerkende partijen geregeld. Daarbij wordt ook een vertegenwoordiging uit de regionale verenigingsbestuurders uitgenodigd om de voortgang en het functioneren te evalueren.

4.2. Afleggen verantwoording

Een belangrijke taak van een fractie is het afleggen van verantwoording: aan de eigen leden, maar ook in bredere zin aan de kiezer. Doorgaans worden hiervoor de volgende kanalen gebruikt:

- website
- nieuwsbrief voor leden en/of nieuwsbrief voor abonnees algemeen
- mondelinge terugkoppeling tijdens ledenvergaderingen

Bij dit punt gaat het voornamelijk over de terugkoppeling vanuit Water Natuurlijk naar de leden / achterban van de politieke partijen.

Acties om dat te bereiken:

1. **Website:** de Water Natuurlijk-fracties publiceren over hun werk in het waterschapsbestuur op hun eigen website. Daarnaast besteden de politieke partijen op hun website aandacht aan de inspanningen van Water Natuurlijk, met zo mogelijk een directe link naar de website van Water Natuurlijk.
2. **Nieuwsbrief:**
 - elke Water Natuurlijk-fractie publiceert een nieuwsbrief waarop iedere geïnteresseerde een abonnement kan nemen. De politieke partijen kunnen op hun website en in hun communicatie hun leden stimuleren zich hiervoor aan te melden.
 - De politieke partijen kunnen in de eigen nieuwsbrieven aan hun leden één zelf te kiezen thema uit de Water Natuurlijk-nieuwsbrief opnemen, en daarin verwijzen naar de site van Water Natuurlijk.

3. **Mondelinge terugkoppeling in ledenvergaderingen:** uit de fractie van Water Natuurlijk is in beginsel altijd iemand beschikbaar om tenminste eens per jaar in de ledenvergadering van de politieke partijen de actuele stand van zaken in het waterschap toe te lichten. Bij voorkeur is dat een fractielid dat ook lid is van de betreffende partij, waarbij de provinciale herkomst niet relevant is.
Hierbij moet wel rekening worden gehouden met het feit dat de omvang van de Water Natuurlijk-fracties mogelijk beperkingen oplevert voor de beschikbaarheid.
Het is de verantwoordelijkheid van de verenigingsbesturen om te zorgen dat de fractie (en het regiobestuur) ook daadwerkelijk en tijdig wordt uitgenodigd.
4. **Sociale media:** diverse mediakanalen worden als middel gebruikt. De wederzijdse achterbannen zouden daarop gewezen kunnen worden.

4.3. Aandachtspunten

- Alle betrokken partijen nemen de intentie van deze werkwijze op in het functieprofiel voor kandidaten.
- Het regiobestuur houdt met enige regelmaat voortgangsgesprekken met de individuele fractieleden en de fractie als geheel. De besturen van de politieke partijen worden uitgenodigd om daaraan voorafgaand input mee te geven voor dergelijke gesprekken.

Samenvatting acties:

1. De PS- en waterschapsfracties zorgen ervoor dat zij elkaar leren kennen en bepalen elk een vast contactpersoon.
2. De fracties maken (per waterschap) afspraken over de onderwerpen waarop zij in de komende zittingsperiode afstemming wenselijk vinden, de manier waarop zij informatie delen / contact houden en de frequentie van het overleg.
3. De fracties van de politieke partijen en Water Natuurlijk organiseren bij toerbeurt een jaarlijkse fysieke bijeenkomst over doelen en behaalde resultaten en betrekken daar de regionale besturen bij.
4. Elke Water Natuurlijk-fractie geeft een digitale nieuwsbrief uit; de politieke partijen stimuleren hun leden zich hierop te abonneren.
5. Elke politieke partij neemt in de nieuwsbrief aan hun eigen leden minimaal één bericht over het werk van Water Natuurlijk op, met link naar meer informatie op de site van Water Natuurlijk.
6. De politieke partijen nodigen fractie (en regiobestuur) van Water Natuurlijk uit en vice versa om als gast aanwezig te zijn bij regionale vergaderingen of regionale congressen. Fracties spannen zich in om aanwezig te zijn en terugkoppeling uit de fractie te geven aan de leden.

5. Verenigingsbesturen

Voor een goede samenwerking zijn korte lijnen tussen het regiobestuur van Water Natuurlijk en de besturen van de politieke partijen belangrijk. Daarom is het wenselijk dat de bestuurders elkaar persoonlijk kennen en met een zekere regelmaat ontmoeten. Dat kan bij reguliere bijeenkomsten zoals een nieuwjaarsbijeenkomst of een regionale ledenvergadering, maar ook in een aparte sessie. Het is aan de besturen om daar afspraken over te maken.

De rol van een regionaal / provinciaal verenigingsbestuur is voor elke politieke partij in grote lijnen hetzelfde:

- **Structureel:** het vinden, binden en boeien van leden, alsmede het
- **Specifiek:** het organiseren van alles wat moet gebeuren rond de verkiezingen

5.1. Structureel

In het kader van de samenwerking op waterschapsniveau gaat het om het volgende:

- Het **vinden** van leden: in het kader van deze notitie ligt de focus op de leden van de politieke partijen die affiniteit hebben met het waterschap en daarin ook actief willen worden. Vice versa is dat minder logisch.
- Het **binden** van leden: Water Natuurlijk spant zich in om de eigen leden te betrekken bij de waterthema's in het eigen gebied.
- Het **boeien** van leden: dit zit deels al in het vorige punt voor degenen die al lid zijn van Water Natuurlijk. Waterthema's kunnen op een wat algemener niveau ook voor de andere leden van de politieke partijen interessant zijn.

Acties om dit te bereiken:

1. De politieke partijen zoeken binnen hun eigen gelederen gericht naar leden met affiniteit met het waterschap, en stimuleren hen om lid te worden van Water Natuurlijk.
2. Water Natuurlijk spant zich in om ook de nieuwe leden actief te betrekken bij het waterschaps-werk in brede zin, onder meer door het openstellen van fractievergaderingen voor WN-leden, maar ook landelijk (bijvoorbeeld via een van de landelijke themawerkgroepen).
3. De regiobesturen van Water Natuurlijk stellen activiteiten die zij organiseren open voor de leden van de politieke partijen. Denk aan webinars of een werkbezoek aan een watergerelateerd thema in het werkgebied van het waterschap.
4. De regionale/provinciale besturen van de politieke partijen verzorgen de communicatie naar hun eigen leden via website en nieuwsbrief.

5.2. Specifiek

Een taak die eens per vier jaar terugkomt voor elk regionaal/provinciaal bestuur is het organiseren van alles rond de (PS- en waterschaps)verkiezingen. In grote lijnen gaat het om de volgende taken:

1. Werven van kandidaten en lijstduwers
2. Opstellen kandidatenlijst (kandidatenadviescommissie, stemming)
3. Opstellen verkiezingsprogramma
4. Voeren verkiezingscampagne

Vanuit de landelijke werkgroep komt er een handreiking voor een verkiezingsreglement waarin -hopelijk- dit soort zaken aan bod komt. Ook zonder dit document te kennen zal duidelijk zijn dat voor het alternatief -alle politieke partijen onder paraplu van Water Natuurlijk- afstemming over de processen en procedures aanzienlijk eenvoudiger is.

Acties om dit te bereiken

Werving kandidaten

1. De samenstelling van de advieslijst van verkiesbare kandidaten (ca. 20) vindt plaats op basis van de voor Water Natuurlijk geldende en door de RLV vast te stellen.
 - **profiel** voor lijsttrekker, kandidaten en lijstduwers
 - **profiel voor en opdracht aan** de kandidatencommissie.De politieke partijen kunnen hierover desgewenst advies uitbrengen.
2. Water Natuurlijk werft zowel onder de eigen leden als via algemene publiciteit **potentiële kandidaten** voor de lijst. De politieke partijen ondersteunen deze actie via hun eigen kanalen.
3. Kandidaten dienen wel lid te zijn/worden van Water Natuurlijk.
4. Voor een optimale spreiding over het gebied ondersteunen de politieke partijen bij het zoeken naar **prominente lijstduwers**.

Totstandkoming kandidatenlijst

5. In de **kandidatencommissie** heeft tenminste één lid van elke partij zitting. Daarbij is er aandacht voor regionale spreiding over de beide provincies.
6. De **lijsttrekker** wordt in een aparte, voorafgaande lijsttrekkersverkiezing gekozen, en is vervolgens in haar/zijn rol adviseur van de kandidatencommissie.
5. **Stemming** van zowel lijsttrekker als overige verkiesbare kandidaten vindt plaats door de leden van Water Natuurlijk.
6. Het regiobestuur van Water Natuurlijk bepaalt de volgorde van de **lijstduwers** in samenspraak met de regionale/provinciale besturen van de politieke partijen. Daar kunnen ook de groen-blaauwe organisaties bij betrokken worden.
7. Bij alle kandidaten, dus ook bij de lijstduwers, is aandacht voor **criteria** zoals politieke herkomst, gender, geografische spreiding, bekendheid van de lijstduwers en de wens van de betreffende kandidaat.

Verkiezingsprogramma

8. Het door de gezamenlijke landelijke besturen op te stellen **verkiezingsprogramma op hoofdlijnen** wordt geregionaliseerd. De regionale programmacommissie van Water Natuurlijk (waarin de verschillende politieke partijen desgewenst zijn vertegenwoordigd) stemt dit af met de programmacommissies voor PS van de politieke partijen (al dan niet door toevoeging van commissieleden vanuit de betrokken partijen) en met diverse 'groene' achterbanorganisaties. Het regiobestuur van Water Natuurlijk stelt de tijdlijn hiervoor zodanig op dat de politieke partijen het concept-programma aan de eigen achterban kan voorleggen en desgewenst feedback kan leveren.

Verkiezingscampagne

9. Water Natuurlijk-regio's haken aan bij, en worden gefaciliteerd vanuit de landelijke campagne. Bij de invulling op regionaal niveau is het mogelijk om bij het bepalen van de **speerpunten** ook regionale thema's te kiezen op basis van het verkiezingsprogramma.
10. In het regionale **beeldmateriaal** (website, folders, sociale media, nieuwsbrieven) draagt Water Natuurlijk uit dat zij wordt gesteund door de politieke partijen.
11. De politieke partijen kunnen in hun publiciteit rond de verkiezingen expliciet(er) duidelijk maken en **uitdragen** dat wie op die partij stemt bij PS, bij de waterschapsverkiezingen (dus) op Water Natuurlijk stemt. Dat geldt zowel voor fysiek materiaal (posters, folders) online (website, nieuwsbrief, sociale media) en in de persoonlijke contacten (canvassen, gesprekken op markten etc.).

5.3. Aandachtspunten:

- Het uitwisselen van persoonsgegevens tussen partijen is door de regels van de AVG niet mogelijk.
- Water Natuurlijk is een relatief kleine organisatie. De middelen zijn beperkt en alle activiteiten worden uitgevoerd door onbetaalde vrijwilligers.
- Water Natuurlijk heeft ook veel leden die al dan niet bewust géén lid zijn van een politieke partijen. Ook deze leden (en in het verlengde daarvan: de 'ongebonden' stemmers) moeten zich thuis blijven voelen bij Water Natuurlijk als dé groen-blaauwe waterschapspartij.

Samenvatting acties

1. De regionale/provinciale bestuurders van de politieke partijen maken afspraken met de beide regiobesturen van Water Natuurlijk over manier en frequentie van onderlinge ontmoetingen.
2. Politieke partijen zorgen dat potentiële waterschapskandidaten onder hun leden zich bij Water Natuurlijk aansluiten.

3. Water Natuurlijk betreft geïnteresseerde leden van de politieke partijen bij het waterschapswerk en stelt activiteiten open voor leden van de politieke partijen. De politieke partijen regelen de communicatie daarover naar hun eigen leden.
4. Water Natuurlijk betreft de politieke partijen bij het opstellen van profielen voor kandidaten, voor profiel van, opdracht aan en samenstelling van de kandidatenadviescommissie.
5. Het regiobestuur van Water Natuurlijk bepaalt in samenspraak met de regionale/provinciale besturen van de politieke partijen de volgorde van de lijstduwers (de rest van de lijst).
6. De programmacommissie van Water Natuurlijk (waarin de verschillende politieke partijen doorgaans al zijn vertegenwoordigd) stemt het regionale deel van het verkiezingsprogramma per waterschap af met de programmacommissies voor PS van de politieke partijen en met diverse 'groene' achterbanorganisaties.
7. Water Natuurlijk draagt in het regionale beeldmateriaal (website, folders, sociale media, nieuwsbrieven) uit dat zij wordt gesteund door de politieke partijen.
8. De politieke partijen dragen via alle kanalen in hun publiciteit rond de verkiezingen expliciet(er) uit dat wie op die partij stemt bij PS, bij de waterschapsverkiezingen (dus) op Water Natuurlijk stemt.

6. Kick-off-actie

De Water Natuurlijk-regio's Drents Overijsselse Delta en Vechtstromen en de vier (straks drie) politieke partijen willen graag hun samenwerking versterken, en de achterban voor de vertegenwoordiging in het waterschap verbreden. Dat streven is vertaald naar de praktische acties die in dit document zijn beschreven.

Deze hernieuwde en verstevigde samenwerking tussen alle betrokken partijen verdient brede bekendheid én een breed draagvlak. Dus niet alleen aan leden van de politieke partijen, die zich kandidaat willen stellen voor het waterschapsbestuur de eis stellen om ook lid te worden van Water Natuurlijk, maar ook andere geïnteresseerden uit de partijen oproepen om lid te worden.

Via een regionale actie

- verkennen we gezamenlijk de mogelijkheden voor een 'spetterende' ledenwerfactie. De politieke partijen entameren deze actie binnen de eigen gelederen.
- roepen de politieke partijen geïnteresseerde leden in de waterschapgebieden van Drents Overijsselse Delta en Vechtstromen op om lid te worden van Water Natuurlijk. Daarmee kunnen ze de fractie van Water Natuurlijk ondersteunen en meedenken en -beslissen over kandidaten en programma van Water Natuurlijk.

Samen met de acties genoemd in paragraaf 4 zorgt deze inzet voor versterking van het draagvlak voor de Water Natuurlijk-fracties.

Samenvatting acties

1. De regionale besturen bespreken de opties voor een 'spetterende' ledenwerfactie, waarmee tegelijkertijd de samenwerking tussen de partijen bekendheid wordt gegeven.
2. De regionale besturen roepen hun leden op om ook lid te worden van Water Natuurlijk en zo het draagvlak voor de Water Natuurlijk-fracties.